

Bosc i foc

Aquestes setmanes passades d'agost i de juliol, les imatges quotidianes de boscos en flames han competit, als noticiaris, amb les escenes dels Jocs Olímpics i amb les notícies rutinàries i diàries del

quadre oscil·lant de la famosa prima de risc. Hem viscut, en aquesta península ibèrica i a les illes atlàntiques, una epidèmia o plaga d'incendis com fa anys que no se'n veia, en extensió socarrada i en dificultat d'extinció. Al País Valencià, a les muntanyes centrals interiors d'aquesta geografia tan difícil, els efectes del foc han estat terrorífics, amb desenes de milers d'hectàrees reduïdes a la negror i grisor de la cendra. Més al sud, a la Torre de les Maçanes, la inèpcia d'alguns responsables ha causat fins i tot víctimes mortals. Sembla, segons el recompte, que els focs d'enguany a la muntanya valenciana han cremat ja més superfície que la suma dels quinze o vint anys passats. I com és habitual, en aquest país (el valencià, el català, l'espanyol), el foc esdevé automàticament matèria incendiària en l'enfrontament polític: si és pitjor o millor un incendi de dreta o un incendi d'esquerra, un foc del PSOE o un foc del PP. Partits als quals la cosa que més els ocupa i els preocupa no és saber com preveure o resoldre els problemes d'aquesta matèria, sinó com emprar el bosc que es crema com a arma contra el partit contrari. I així passen els anys i les dècades, i així, periòdicament, implacablement, es repeteix sense remei la desgràcia. Sembla que en aquest Regne d'Espanya (incloses les seues dependències continentals o insulars) l'única política global, l'únic projecte continuat i extens, que hi ha hagut mai en matèria de boscos i d'arbres van ser les repoblacions massives de pins (i d'eucaliptus en algunes regions) que van portar a terme els serveis forestals del franquisme i el primer postfranquisme. Pins a tot arreu, tant si tocava com si no, i presentar les infinites hectàrees repoblades com un èxit més del règim, al costat dels embassaments i d'alguns plans de colonització rudimentària. Després d'aquest gran projecte de resultats dubtosos no hi ha hagut cap més idea global, cap

Joan Francesc Mira

més visió del que cal fer (si és que cal fer res) amb la vegetació natural del territori. Ara mateix, amb tanta experiència acumulada, tanta tecnologia i tants mitjans, tants especialistes i experts, tants ecologistes combatius, és l'hora que les

idees, els debats, les explicacions i els projectes concrets només tenen un punt en comú: són ocasionals, són dispersos, i són massa sovint contradictoris.

Vull dir que en un mateix diari, posem per cas, el mateix dia o en dies propers, un expert de prestigi pot afirmar que la culpa de tot la té la falta de neteja dels boscos, i l'acumulació de matèria combustible viva o morta; i un altre afirma que els boscos cal deixar-los en el seu estat propi, que *netejar* el sotabosc és alterar l'equilibri natural. Un es lamenta de la lentitud general de les faenes d'extinció, un altre sosté que cal deixar els incendis al seu aire, i que el foc forma part de la història dels boscos. Un diu que són necessaris mitjans aeris que arruixen aigua abundant, i un altre (enginyer eminent, especialista) afirma que llançar aigua des de l'aire és perfectament irrellevant, una despesa inútil. I així anem fent, sense teoria general dels boscos, i sense pràctica eficaç acreditada. Gràcies que els arbres tenen també el seu instint, i si ningú els molesta ni els socarra s'escampen tant com poden. Com a les fal·des i valls que es veuen des de Xodos, on fa trenta o quaranta anys, quan jo hi vaig arribar, el bosc ocupava només les carenes, i la resta eren bancals infinits, ja abandonats o a punt de ser-ho, i ara tot el que veig des de la finestra de casa és massa forestal de dalt a baix: moltíssims pins (no *replats* per ningú!), moltes carrasques, i fins i tot savines i ginebres que són arbres bellíssims i antics, de creixement molt lent. Hi ha moltes vaques on no n'hi havia cap, hi ha cabres munteses, hi ha massa senglars, i fa pocs dies, baixant per la pista del Mas de Llorenç, se'm va quedar mirant amb ulls sorpresos una cervia elegant i bellíssima. No sé si d'això es desprèn cap teoria del bosc i del foc, perquè els he de confessar que no en tinc cap.

“I com és habitual, en aquest país (el valencià, el català, l'espanyol), el foc esdevé automàticament matèria incendiària en l'enfrontament polític: si és pitjor o millor un incendi de dreta o un incendi d'esquerra, un foc del PSOE o un foc del PP. Partits als quals la cosa que més els ocupa i els preocupa no és saber com preveure o resoldre els problemes d'aquesta matèria, sinó com emprar el bosc que es crema com a arma contra el partit contrari”